YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)
20 päivänä kesäkuuta 1996 *

Yhdistetyissä asioissa C-418/93, C-419/93, C-420/93, C-421/93, C-460/93, C-461/93, C-462/93, C-464/93, C-9/94, C-10/94, C-11/94, C-14/94, C-15/94, C-23/94, C-24/94 ja C-332/94,

jotka Pretura circondariale di Roma, sezione distaccata di Castelnuovo di Porto, on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevissa asioissa

**Semeraro Casa Uno Srl**

vastaan

**Sindaco del Comune di Erbusco** (C-418/93),

**Semeraro Mobili SpA**

vastaan

**Sindaco del Comune di Erbusco** (C-419/93),

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

**RB Arredamento Srl**

vastaan

**Sindaco del Comune di Stezzano** (C-420/93),

**Città Convenienza Milano Srl**

vastaan

**Sindaco del Comune di Trezzano sul Naviglio** (C-421/93),

**Città Convenienza Bergamo Srl**

vastaan

**Sindaco del Comune di Stezzano** (C-460/93),

Centro Italiano Mobili Srl

vastaan

Sindaco del Comune di Pineto (C-461/93),

Il 3C Centro Convenienza Casa Srl

vastaan

Sindaco del Comune di Roveredo in Piano (C-462/93),

Benelli Confezioni SNC

vastaan

Sindaco del Comune di Capena (C-464/93),

**M. Quattordici Srl**

vastaan

**Commissario straordinario del Comune di Terlizzi** (C-9/94),

**Società Italiana Elettronica Srl (SIEL)**

vastaan

**Sindaco del Comune di Dozza** (C-10/94),

**Modaffari Srl**

vastaan

**Sindaco del Comune di Trezzano sul Naviglio** (C-11/94),

Modaffari Srl

vastaan

Comune di Cinisello Balsamo (C-14/94),

Cologno Srl

vastaan

Sindaco del Comune di Cologno Monzese (C-15/94),

Modaffari Srl

vastaan

Sindaco del Comune di Osio Sopra (C-23/94),

**M. Dieci Srl**

vastaan

**Sindaco del Comune di Madignano** (C-24/94)

ja **Consorzio Centro Commerciale "Il Porto"**

vastaan

**Sindaco del Comune di Adria** (C-332/94)

ennakkoratkaisun EY:n perustamissopimuksen 30, 36 ja 52 artiklan, sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapauden toteuttamisesta tukkukauppatoiminnassa 25 päivänä helmikuuta 1964 annetun neuvoston direktiivin 64/223/ETY (EYVL 1964 56, s. 863) ja teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 28 päivänä maaliskuuta 1983 annetun

neuvoston direktiivin 83/189/ETY (EYVL L 109, s. 8), sellaisena kuin se on muutettuna 22.3.1988 annetulla neuvoston direktiivillä 88/182/ETY (EYVL L 81, s. 75) tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja D. A. O. Edward sekä tuomarit C. Gulmann (esittelevä tuomari), P. Jann, L. Sevón ja M. Wathelet,

julkisasiamies: G. Cosmas,
kirjaaja: hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— asian C-418/93 pääasian kantaja Semeraro Casa Uno Srl, asian C-419/93 pääasian kantaja Semeraro Mobili SpA, asian C-460/93 pääasian kantaja Città Convenienza Bergamo Srl ja asian C-462/93 pääasian kantaja Il 3C Centro Convenienza Casa Srl, edustajinaan asianajajat Franco di Maria, Gianfranco Maestosi, Federico Tedeschini ja Arturo Mancini, Rooma,

— asian C-332/94 pääasian kantaja Consorzio Centro Commerciale "Il Porto", edustajinaan asianajajat Franco di Maria, Gianfranco Maestosi ja Federico Tedeschini, Rooma,

— asian C-9/94 pääasian vastaaja Comune di Terlizzi, edustajinaan asianajajat Grazia Serini, Bari ja Antonio Mancini, Rooma,

— Kreikan hallitus, asiamiehinään valtion oikeudellisen neuvoston avustava oikeudellinen neuvonantaja Vassileios Kontolaimos ja valtion oikeudellisen neuvoston oikeudellinen edustaja Christina Sitara,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellinen pääneuvonantaja Richard Wainwright ja oikeudellisen yksikön virkamies Antonio Aresu,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Semeraro Casa Uno Srl:n, Semeraro Mobili SpA:n, Città Convenienza Bergamo Srl:n, Il 3C Centro Convenienza Casa Srl:n ja Consorzio Centro Commerciale "Il Porton", edustajinaan G. Maestosi ja F. Tedeschini; Sindaco del Comune di Adrian, edustajanaan asianajaja G. Ricapito, Rooma; Kreikan hallituksen, asiamiehenään V. Kontolaimos ja komission, asiamiehenään A. Aresu, esittämät suulliset huomautukset 23.11.1995 pidetyssä istunnossa,

kuultuaan julkisasiamiehen 25.1.1996 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

**tuomion**

1 Pretura circondariale di Roma, sezione distaccata di Castelnuovo di Porto, on esittänyt 18.7., 28.10., 11.11., 2.12. ja 16.12.1993 sekä 10.10.1994 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet yhteisöjen tuomioistuimeen 13.10.1993 ja 13.12.1994

välisenä aikana, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla ennakkoratkaisukysymyksiä EY:n perustamissopimuksen 30, 36 ja 52 artiklan, sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapauden toteuttamisesta tukkukauppatoiminnassa 25 päivänä helmikuuta 1964 annetun neuvoston direktiivin 64/223/ETY (EYVL 1964, 56, s. 863) ja teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 28 päivänä maaliskuuta 1983 annetun neuvoston direktiivin 83/189/ETY (EYVL L 109, s. 8), sellaisena kuin se on muutettuna 22.3.1988 annetulla neuvoston direktiivillä 88/182/ETY (EYVL L 81, s. 75, jäljempänä direktiivi 83/189), tulkinnasta.

2 Nämä kysymykset on esitetty asioissa, joissa on kyse julkisen vallan toimenpiteistä suurissa kauppakeskuksissa toimivia yrittäjiä vastaan siitä syystä, että nämä ovat rikkoneet Italian lainsäädäntöä, joka koskee vähittäiskauppojen sulkemista sunnuntaiksi ja juhlapäiviksi.

3 Italian 28.7.1971 annetussa laissa nro 558 säännellään kauppojen aukioloaikoja ja vähittäismyynnin harjoittamista. Tämän lain 1 pykälän 2 momentin a alakohdan mukaan kaupat eivät saa olla lainkaan auki sunnuntaisin ja juhlapäivinä lukuun ottamatta samassa laissa säädettyjä poikkeuksia. Aukioloaikoja koskevat erityiset säännökset annetaan paikallistasolla. Lain 10 pykälässä säädetään näiden säännöksien rikkomisen hallinnollisista seuraamuksista. Voimassa olevien säännösten noudattamisen valvonta kuuluu kyseisten kuntien kunnanjohtajille, jotka voivat määrätä seuraamuksia.

4 Pääasian kantajat (jäljempänä kantajat) toimivat suurissa kauppakeskuksissa, jotka sijaitsevat eri kuntien alueilla. Nämä kauppakeskukset ovat olleet auki joinakin sunnuntaina ja juhlapäivinä, minkä takia kyseisten kuntien kunnanjohtajat ovat määränneet kantajille hallinnollisia seuraamuksia.

5 Kantajat valittivat ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen. Ne totesivat, että merkittävä osa kauppakeskusten liikevaihdosta on peräisin muista yhteisön jäsenmaista tuoduista tuotteista. Niiden mielestä kyseiset kansalliset säännökset ovat siten ristiriidassa yhteisön oikeuden ja erityisesti perustamissopimuksen 30 artiklan kanssa.

6 Tässä tilanteessa kansallinen tuomioistuin on lykännyt asian käsittelyä ja esittänyt yhdistetyissä asioissa C-418/93, C-419/93, C-420/93, C-421/93, C-460/93, C-461/93, C-462/93, C-464/93, C-9/94, C-10/94, C-11/94, C-14/94, C-15/94, C-23/94 ja C-24/94 seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko sellainen kansallinen säädös, jonka mukaan vähittäiskauppojen aukioloa ei sallita sunnuntaisin ja juhlapäivinä (kielto ei koske tiettyjä tuotteita; kiellon rikkojille säädetty seuraamus on liikkeen sulkeminen) — mutta jolla *ei* kielletä työntekoa näissä liikkeissä edes kyseisinä päivinä — ja jolla siten vähennetään huomattavasti erityisesti muista yhteisön jäsenvaltioista peräisin olevien tuotteiden myyntiä näissä liikkeissä, minkä seurauksena tuonti näistä valtioista vähenee,

a) ETY:n perustamissopimuksen 30 artiklassa ja siinä määrättyjen periaatteiden soveltamiseksi annetuissa yhteisön johdetun oikeuden säännöksissä ja määräyksissä tarkoitettu määrällisiä rajoituksia vaikutukseltaan vastaava toimenpide, vai

b) mielivaltaisen syrjinnän väline tai peitelty rajoitus jäsenvaltioiden välisessä kaupassa, vai

c) kansallisella säädöksellä mahdollisesti tavoiteltuun yhteiskunnalliseen tai moraaliseen tai sekä yhteiskunnalliseen että moraaliseen päämäärään nähden suhteeton toimenpide, joka ei ole sopiva päämäärän saavuttamiseksi,

kun otetaan huomioon, että

— vähittäiskaupan suurmyymälät ja järjestäytynyt vähittäiskauppa (ryhmät, joihin kantajat kuuluvat) myyvät keskimäärin enemmän muista yhteisön jäsenvaltioista tuotuja tuotteita kuin pienet ja keskisuuret yritykset;

— vähittäiskaupan suurmyymälöiden ja järjestäytyneen vähittäiskaupan liikevaihtoa sunnuntaisin *ei voida* korvata asiakkaiden muina viikonpäivinä tekemillä ostoksilla, sillä nämä ostokset tehdään sellaisessa kauppaverkossa, joka tekee hankintansa kokonaan kansallisilta tuottajilta?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, kuuluuko kyseiseen kansalliseen säädökseen sisältyvä kielto ETY:n perustamissopimuksen 36 artiklassa tai muissa yhteisön oikeuden oikeussäännöissä 30 artiklasta määrättyjen tai säädettyjen poikkeuksien soveltamisalaan?"

7 Asiassa C-332/94 kansallinen tuomioistuin on esittänyt seuraavat kysymykset:

"Kun otetaan huomioon se, että

— vähittäiskaupan suurmyymälät ja järjestäytynyt vähittäiskauppa, joiden liikkeet yleensä sijaitsevat syrjäseuduilla ja kaupunkien ulkopuolella, tarjoavat ja myyvät keskimäärin enemmän muista Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioista tuotuja tuotteita kuin tarjotaan ja myydään pienissä ja keskisuurissa yrityksissä, jotka sijaitsevat hajallaan sekä kaupungeissa että muilla alueilla, toisin kuin ensin mainitut yritykset;

— vähittäiskaupan suurmyymälöiden ja järjestäytyneen vähittäiskaupan myynti sunnuntaisin pelkästään niinä lyhyinä ajanjaksoina, jolloin niiden aukiolo on sallittu, on suurempi kuin niiden arkipäivinä rekisteröimä myynti;

— myyntiä, jota vähittäiskaupan suurmyymälät ja järjestäytynyt vähittäiskauppa eivät voi harjoittaa pyhäpäivinä, ei korvaa niiden myynti arkipäivinä, joten näin tyydyttämättömäksi jäänyt ostokysyntä suuntautuu muihin jakeluteihin (pieniin ja keskisuuriin yrityksiin, jotka ovat lähempänä kuluttajaa ja joihin on vaivatonta mennä myös arkipäivinä), jotka hankkivat ainoastaan kotimaisia tuotteita;

1) onko sellainen kansallinen säädös, jonka mukaan vähittäiskauppojen on oltava kiinni sunnuntaisin ja juhlapäivinä (kielto ei koske tiettyjä tuotteita; kiellon rikkojille säädetty seuraamus on liikkeen sulkeminen) — mutta jolla *ei* kielletä työntekoa näissä liikkeissä edes kyseisinä päivinä — ja jossa rikkojille säädetty seuraamus on liikkeen sulkeminen ja toimiluvan peruuttaminen,

a) ETY:n perustamissopimuksen 30 artiklassa ja siinä määrättyjen periaatteiden soveltamiseksi annetuissa yhteisön johdetun oikeuden säännöissä tarkoitettu määrällisiä rajoituksia vaikutukseltaan vastaava toimenpide, vai

b) mielivaltaisen syrjinnän väline tai peitelty rajoitus jäsenvaltioiden välisessä kaupassa, vai

c) kansallisella säädöksellä mahdollisesti tavoiteltuun yhteiskunnalliseen tai moraaliseen tai sekä yhteiskunnalliseen että moraaliseen päämäärään nähden suhteeton toimenpide, joka ei ole sopiva päämäärän saavuttamiseksi, vai

d) ETY:n perustamissopimuksen sijoittautumisvapautta koskevan 52 artiklan ja tämän periaatteen soveltamiseksi myöhemmin annettujen yhteisön oikeuden sääntöjen vastainen, vai ainakin

e) sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapauden toteuttamisesta tukkukauppatoiminnassa annetun direktiivin 64/223/ETY 2 artiklan 2 kohdan vastainen, vai

f) teknisien esteiden poistamista jäsenvaltioiden välisessä kaupassa koskevien direktiivien 83/189/ETY ja 88/182/ETY vastainen, kun otetaan huomioon, että kauppojen sunnuntaiaukiolon kielto on vain näennäisesti yleinen kielto, sillä todellisuudessa siitä on tehty poikkeuksia useiden tuotteiden osalta, jotka ovat kaikki kotimaisia, lukuun ottamatta erittäin harvinaisia ja väistämättömiä tapauksia?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kaikilta osin myöntävästi, kuuluuko kyseiseen kansalliseen säädökseen sisältyvä kielto ETY:n perustamissopimuksen 36 artiklassa tai muissa yhteisön oikeuden oikeussäännöissä 30 artiklasta määrättyjen tai säädettyjen poikkeuksien soveltamisalaan?"

8 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 10.11.1993 sekä 27.1. ja 23.2.1994 antamilla määräyksillä osa näistä asioista yhdistettiin kirjallista ja suullista käsittelyä ja tuomion antamista varten. Yhteisöjen tuomioistuimen viidennen jaoston puheenjohtajan 19.10.1995 antamalla määräyksellä kaikki nämä asiat yhdistettiin suullista käsittelyä ja tuomion antamista varten.

**Perustamissopimuksen 30 artikla**

9 Aluksi on todettava, että yhdistetyissä asioissa C-69/93 ja C-258/93, Punto Casa ja PPV, 2.6.1994 antamassaan tuomiossa (Kok. 1994, s. I-2355) yhteisöjen tuomioistuin antoi ennakkoratkaisun saman kansallisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin, jotka olivat olennaisilta osin samanlaiset kuin nyt käsiteltävänä olevissa asioissa, lukuun ottamatta asian C-332/94 ensimmäisen kysymyksen kohtia d—f.

10 Edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa Punto Casa ja PPV yhteisöjen tuomioistuin sovelsi yhdistetyissä asioissa C-267/91 ja C-268/91, Keck ja Mithouard, 24.11.1993 annetun tuomion (Kok. 1993, s. I-6097) mukaista oikeuskäytäntöä.

11 Edellä mainitussa tuomiossa yhdistetyissä asioissa Keck ja Mithouard oli kyse kansallisesta lainsäädännöstä, jolla kiellettiin yleisesti tappiollinen jälleenmyynti, ja yhteisöjen tuomioistuin totesi, että tällaisella lainsäädännöllä saatetaan rajoittaa myynnin määrää ja siten muista jäsenvaltioista tuotujen tuotteiden myynnin määrää, koska toimijoilta estetään yhden myynninedistämiskeinon käyttö. Yhteisöjen tuomioistuin pohti kuitenkin, riittääkö tämä mahdollisuus siihen, että kyseisen lainsäädännön katsottaisiin olevan perustamissopimuksen 30 artiklassa tarkoitettu tuonnin määrällisiä rajoituksia vaikutukseltaan vastaava toimenpide (13 kohta).

12 Tältä osin yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että tiettyjä myyntijärjestelyjä rajoittavien tai ne kieltävien kansallisten oikeussääntöjen soveltaminen muista jäsenvaltioista tuotuihin tuotteisiin ei rajoita jäsenvaltioiden välistä kauppaa asiassa 8/74, Dassonville, 11.7.1974 annetussa tuomiossa (Kok. 1974, s. 837, 5 kohta) tarkoitetulla tavalla suoraan tai välillisesti, tosiasiallisesti tai mahdollisesti, jos niitä sovelletaan kaikkiin jäsenvaltion alueella toimiviin toimijoihin ja jos niillä on

oikeudellisesti ja tosiasiallisesti sama vaikutus sekä kotimaisten tuotteiden että muista jäsenvaltioista maahantuotujen tuotteiden markkinointiin (16 kohta).

13 Yhteisöjen tuomioistuin totesi, että jos nämä edellytykset täyttyvät, tällaisten oikeussääntöjen soveltamisella sellaisten toisesta jäsenvaltiosta tuotujen tuotteiden myyntiin, jotka ovat tämän valtion oikeussääntöjen mukaisia, ei voida estää näiden tuotteiden markkinoille pääsyä eikä rajoittaa sitä enempää kuin kotimaisten tuotteiden markkinoille pääsyä. Tällaisiin oikeussääntöihin ei siis sovelleta perustamissopimuksen 30 artiklaa (17 kohta).

14 Edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa Punto Casa ja PPV annetussa tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin totesi ensin, että kun on kyse asiassa esillä olevan kaltaisesta lainsäädännöstä, joka koskee olosuhteita, joissa tuotteita voidaan myydä kuluttajille, asian Keck ja Mithouard mukaisen oikeuskäytännön soveltamisen edellytykset täyttyvät (13 kohta). Seuraavaksi yhteisöjen tuomioistuin totesi, että kyseistä lainsäädäntöä sovellettiin kyseisten tuotteiden alkuperästä riippumatta kaikkiin kyseessä oleviin toimijoihin, eikä sillä vaikutettu muista jäsenvaltioista tuotujen tuotteiden markkinointiin eri tavalla kuin kotimaisten tuotteiden markkinointiin (14 kohta).

15 Tässä tilanteessa yhteisöjen tuomioistuin totesi, että ETY:n perustamissopimuksen 30 artiklaa on tulkittava siten, että sitä ei sovelleta kansalliseen, kauppojen sulkemista koskevaan lainsäädäntöön, jota sovelletaan kaikkiin kyseisen valtion alueella toimiviin taloudellisiin toimijoihin ja jolla on oikeudellisesti ja tosiasiallisesti sama vaikutus sekä kotimaisten tuotteiden että muista jäsenvaltioista tuotujen tuotteiden markkinointiin.

16 Annettuaan edellä mainitun tuomion yhdistetyissä asioissa Punto Casa ja PPV yhteisöjen tuomioistuin kysyi kansalliselta tuomioistuimelta, vastattiinko kyseisessä tuomiossa täysin niihin kysymyksiin, joita se oli esittänyt yhdistetyissä

asioissa C-418/93, C-419/93, C-420/93, C-421/93, C-460/93, C-461/93, C-462/93, C-464/93, C-9/94, C-10/94, C-11/94, C-14/94, C-15/94, C-23/94 ja C-24/94, joiden käsittelyä oli lykätty odotettaessa tuomiota yhdistetyissä asioissa Punto Casa ja PPV.

17 Vastauksessaan kansallinen tuomioistuin vaati yhteisöjen tuomioistuimessa vireillä olevien asioiden käsittelyn jatkamista ja vetosi ennen kaikkea siihen, että Italian kauppamarkkinoiden erityisen rakenteen takia kyseisessä lainsäädännössä on kyse tuotujen tavaroiden epäsuorasta syrjinnästä.

18 Kansallinen tuomioistuin totesi erityisesti, että Italian markkinoille on tyypillistä toisaalta suuri määrä pieniä liikkeitä, joiden asiakaskunta on hyvin pieni, ja toisaalta suuret kauppakeskukset, jotka sijaitsevat syrjäseuduilla tai kaupunkien ulkopuolella. Ottaen huomioon se, että kuluttajalla on arkipäivinä vähän vapaa-aikaa, asiakkaat pääsevät näihin suuriin keskuksiin vaivatta ainoastaan sunnuntaisin, ja koska niihin on mahdotonta päästä riittävän helposti ja usein, kysyntä suuntautuu pieniin, kuluttajan lähellä sijaitseviin liikkeisiin ja siis kotimaisiin tuotteisiin, sillä näissä pienissä liikkeissä ei yleensä ole yhtä suurta valikoimaa ja yhtä suuria määriä ulkomaalaisia tuotteita.

19 Tässä tilanteessa kansallinen tuomioistuin arvioi, että kyseisellä lainsäädännöllä ei ole samaa vaikutusta sekä kotimaisten tuotteiden että muista jäsenvaltioista tuotujen tuotteiden markkinointiin.

20 Kansallinen tuomioistuin perusteli ja muotoili samalla tavalla kysymyksensä asiassa C-332/94.

21 Kantajien mielestä kansallinen lainsäädäntö todellakin vaikuttaa kansallisen tuomioistuimen kuvaamalla tavalla, joten yhdistetyissä asioissa Keck ja Mithouard annetussa tuomiossa mainitut edellytykset eivät täyty.

22 Asian C-9/94 vastaaja Comune di Terlizzi, Kreikan hallitus ja komissio ovat sitä vastoin sitä mieltä, että edellä mainitussa, yhdistetyissä asioissa Punto Casa ja PPV annetussa tuomiossa annetaan täydellinen ja oikea vastaus kansallisen tuomioistuimen 30 artiklaa koskevaan kysymykseen.

23 Tältä osin on todettava, että esillä olevissa asioissa kansallisen tuomioistuimen esittämät huomautukset kyseessä olevan kansallisen lainsäädännön vaikutuksista ovat olennaisilta osin samanlaiset kuin se esitti asioissa, joissa annettiin edellä mainittu tuomio yhdistetyissä asioissa Punto Casa ja PPV.

24 Tässä tilanteessa on todettava, että ei vaikuta siltä, että riidanalaisella lainsäädännöllä pyrittäisiin sääntelemään jäsenvaltioiden välistä tavarakauppaa tai että sen seurauksena kokonaisuutena tarkastellen olisi kotimaisten ja maahantuotujen tuotteiden erilainen kohtelu markkinoille pääsyn osalta. Tältä osin on todettava, että kansallisilla oikeussäännöillä, joilla rajoitetaan tietyn tuotteen kauppaa yleensä ja siten sen tuontia, ei voida pelkästään tällä perusteella katsoa rajoitettavan näiden maahantuotujen tuotteiden markkinoille pääsyä enemmän kuin vastaavien kotimaisten tuotteiden markkinoille pääsyä. Kuten yhteisöjen tuomioistuin totesi edellä mainitussa yhdistetyissä asioissa Keck ja Mithouard annetussa tuomiossa, se seikka, että kansallisella lainsäädännöllä saatetaan yleisesti rajoittaa myynnin määrää ja siten muista jäsenvaltioista tuotujen tuotteiden myynnin määrää, ei riitä siihen, että kyseisen lainsäädännön katsottaisiin olevan tuonnin määrällisiä rajoituksia vaikutukseltaan vastaava toimenpide.

25 Lisäksi yhteisöjen tuomioistuin on toistuvasti todennut, että kyseessä olevan kaltaisella kansallisella lainsäädännöllä tavoitellaan yhteisön oikeuden kannalta hyväksyttävää päämäärää. Kansalliset säännökset, joilla rajoitetaan kauppojen aukioloa sunnuntaisin, ovat ilmaus tietyistä valinnoista, jotka kuvastavat kansallisia tai paikallisia yhteiskunnallis-kulttuurisia erityispiirteitä. Jäsenvaltioiden asiana on tehdä nämä valinnat noudattaen yhteisön oikeuden mukaisia vaatimuksia (ks. erityisesti asia C-169/91, B & Q, tuomio 16.12.1992, Kok. 1992, s. I-6635, 11 kohta).

26 Tältä osin yhteisöjen tuomioistuin totesi edellä mainitussa tuomiossa asiassa B & Q, että artiklassa 30 määrättyä kieltoa ei sovelleta kansalliseen lainsäädäntöön, jolla kielletään vähittäiskauppojen aukiolo sunnuntaisin.

27 Lopuksi on todettava, että tämän oikeudenkäynnin kuluessa ei ole esitetty mitään uutta seikkaa, jonka perusteella voitaisiin arvioida asiaa toisin kuin yhteisöjen tuomioistuin on tehnyt edellä mainituissa tuomioissa yhdistetyissä asioissa Punto Casa ja PPV sekä asiassa B & Q.

28 Kansalliselle tuomioistuimelle on siis vastattava, että perustamissopimuksen 30 artiklaa on tulkittava siten, että sitä ei sovelleta kansalliseen, kauppojen sulkemista koskevaan lainsäädäntöön, jota sovelletaan kaikkiin kyseisen valtion alueella toimiviin taloudellisiin toimijoihin ja jolla on oikeudellisesti ja tosiasiallisesti sama vaikutus sekä kotimaisten tuotteiden että muista jäsenvaltioista maahantuotujen tuotteiden markkinointiin.

**Perustamissopimuksen 52 artikla ja direktiivi 64/223**

29 Asiassa C-332/94 kansallinen tuomioistuin kysyi lisäksi, onko pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kauppojen sulkemista koskeva kansallinen lainsäädäntö ristiriidassa perustamissopimuksen 52 artiklan tai sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapauden toteuttamisesta tukkukauppatoiminnassa annetun direktiivin 64/223 kanssa.

30 Direktiivin 64/223 osalta on todettava, että sen tavoitteena on sijoittautumisvapauden toteuttaminen tukkukauppatoiminnassa sellaisena kuin sijoittautumisvapaudesta on määrätty perustamissopimuksen 52 artiklassa, jolla on välitön oikeusvai-

kutus siirtymäkauden päätyttyä (ks. tältä osin asia 198/86, Conradi ym., tuomio 12.11.1987, Kok. 1987, s. 4469, 8 kohta).

31 Tästä seuraa, että tässä asiassa ei ole syytä tarkastella direktiiviä 64/223 perustamissopimuksen 52 artiklasta irrallaan.

32 Perustamissopimuksen 52 artiklan osalta on riittävää todeta, että kuten on jo esitetty, kyseistä lainsäädäntöä sovelletaan kaikkiin kyseisen valtion alueella toimiviin toimijoihin, että sillä ei pyritä sääntelemään kyseisten yritysten sijoittautumista koskevia edellytyksiä ja että ne rajoittavat vaikutukset, joita sillä saattaa olla sijoittautumisvapauteen, ovat liian sattumanvaraisia ja välillisiä sille, että siinä säädetyn velvollisuuden voitaisiin katsoa rajoittavan tätä vapautta.

33 Tästä seuraa, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen, kauppojen sulkemista koskeva lainsäädäntö ei ole vastoin perustamissopimuksen 52 artiklaa eikä direktiiviä 64/223.

## Direktiivi 83/189

34 Asiassa C-332/94 kansallinen tuomioistuin haluaa vielä tietää, sovelletaanko teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annettua direktiiviä 83/189, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 88/182, vireillä olevassa pääasiassa kyseessä olevan kaltaiseen kansalliseen, kauppojen sulkemista koskevaan lainsäädäntöön.

35 Tältä osin on riittävää todeta, että riippumatta siitä, sovellettiinko direktiiviä riidanalaisten asioiden tapahtuma-aikana, sen aineelliseen soveltamisalaan ei kuulu vireillä olevassa pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen, kauppojen sulkemista koskeva lainsäädäntö.

36 Tietojen antamista ennakolta koskeva velvollisuus koskee direktiivin 8 artiklan mukaan kaikkia teknisiä määräyksiä koskevia ehdotuksia.

37 Teknisen määräyksen käsite määritellään direktiivin 83/189 1 artiklan 5 kohdassa siten, että sillä tarkoitetaan "teknistä eritelmää niihin liittyvine hallinnollisine määräyksineen, joiden noudattaminen on lain nojalla tai käytännössä pakollista saatettaessa tuote markkinoille tai käytettäessä sitä jäsenvaltion alueella tai suuressa osassa sen aluetta, lukuun ottamatta kuitenkaan paikallisten julkisyhteisöjen antamia määräyksiä". Saman artiklan 1 kohdan mukaan teknisellä eritelmällä tarkoitetaan "asiakirjaan sisältyvää eritelmää tuotteelta vaadittavista ominaisuuksista, kuten laadusta, suorituskyvystä, turvallisuudesta tai mitoista, mukaan lukien tuotteita koskevat termistöä, tunnuksia, kokeita ja testausmenetelmiä, pakkaamista, merkitsemistä tai selostetta koskevat vaatimukset".

38 Siten direktiivissä säädettyä tiedonantovelvollisuutta ei sovelleta kansalliseen lainsäädäntöön, jossa ei säädetä tuotteelta vaadituista ominaisuuksista vaan ainoastaan kauppojen kiinnioloajoista.

39 Tästä seuraa, että direktiiviä 83/189 ei sovelleta vireillä olevassa pääasiassa kyseessä olevan kaltaiseen kansalliseen, kauppojen sulkemista koskevaan lainsäädäntöön.

## Oikeudenkäyntikulut

40 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Kreikan hallitukselle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut Pretura circondariale di Roman, sezione distaccata di Castelnuovo di Porto, 18.7., 28.10., 11.11., 2.12. ja 16.12.1993 sekä 10.10.1994 tekemillä päätöksillä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) **EY:n perustamissopimuksen 30 artiklaa on tulkittava siten, että sitä ei sovelleta kansalliseen, kauppojen sulkemista koskevaan lainsäädäntöön, jota sovelletaan kaikkiin kyseisen valtion alueella toimiviin taloudellisiin toimijoihin ja jolla on oikeudellisesti ja tosiasiallisesti sama vaikutus sekä kotimaisten tuotteiden että muista jäsenvaltioista maahantuotujen tuotteiden markkinointiin.**

2) **Pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen, kauppojen sulkemista koskeva lainsäädäntö ei ole vastoin EY:n perustamissopimuksen 52 artiklaa eikä sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapauden toteuttamisesta tukkukauppatoiminnassa 25 päivänä helmikuuta 1964 annettua neuvoston direktiiviä 64/223/ETY.**

**3) Teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 28 päivänä maaliskuuta 1983 annettua neuvoston direktiiviä 83/189/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 22.3.1988 annetulla neuvoston direktiivillä 88/182/ETY, ei sovelleta vireillä olevassa pääasiassa kyseessä olevan kaltaiseen kansalliseen, kauppojen sulkemista koskevaan lainsäädäntöön.**

Edward Gulmann Jann

Sevón Wathelet

Julistettiin Luxemburgissa 20 päivänä kesäkuuta 1996.

R. Grass D. A. O. Edward

kirjaaja viidennen jaoston puheenjohtaja